

Utjecaj generičkih lijekova na tržište lijekova u RH

svibanj, 2012.

Hrvatska udruga poslodavaca – Udruga proizvođača lijekova (HUP- UPL)

■ 7 domaćih proizvođača lijekova

- 4.780 radnika
- 1,3 mlrd kuna investicije u novu proizvodnju i istraživanje i razvoj
- 4,4 milijarde ukupnog prihoda (235 milijuna kuna doprinosa)
- 2 milijarde kuna vrijednost izvoza
- 10.000 domaćih dobavljača s preko 1,5 mlrd kuna vrijednosti

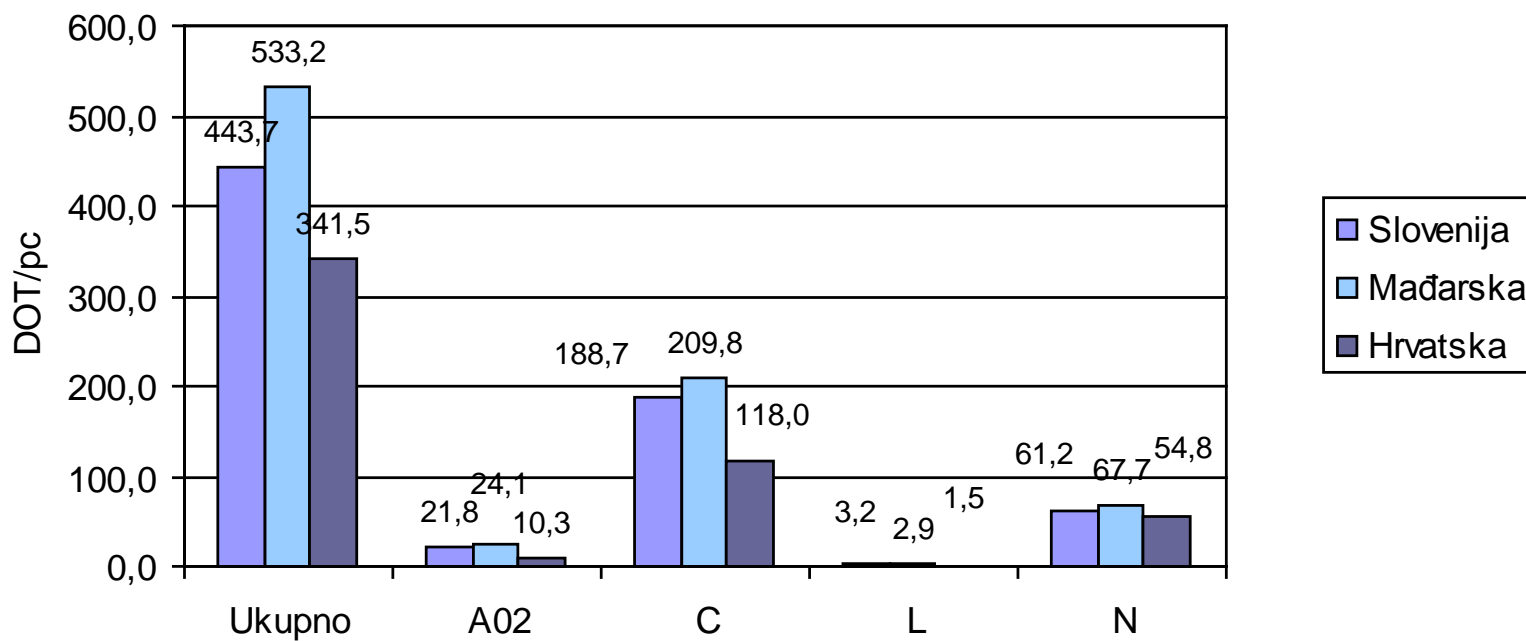
Položaj građana u zdravstvenom sustavu

- Položaj građana unutar sustava:
  - visok postotak izdvajanja za zdravstvo
  - sudjelovanje u troškovima liječenja u porastu:
    - doplatak za lijekove raste s 190 mHRK u 2008. na 240 mHRK u 2010.
  - u usporedbi sa zemljama okruženja koriste manji broj, jeftinijih lijekova
- Efikasnost upravljanje ostalim troškovima unutar zdravstvenog sustava?
  - zdravstvena osiguranja
  - troškovi distribucije lijekova
  - visoki troškovi bolničke zdravstvene zaštite u usporedbi sa zemljama EU uz stalan trend rasta
  - troškovi primarne zdravstvene zaštite u porastu

Hrvatska i zemlje okruženja

Potrošnja po skupinama (2010.)

Bolesnici u Hrvatskoj troše znatno manje lijekova u odnosu na Sloveniju i Mađarsku

Izvor: Business monitor; IMS; Economist Intelligence Unit

Hrvatska i zemlje okruženja

Bolesnici u Hrvatskoj u prosjeku troše manji broj lijekova po nižim cijenama

	Croatia	Slovenia	Hungary
GDP (mUSD)	60.449	48.600	130.400
Population (m)	4,5	2,0	9,9
GDP per capita (USD)	13,472	24,200	13,195
Total Pharma Market Value (mUSD)	933	740,0	2825
Total Pharma Market Value/pc (USD)	207	370	285
Total Pharma Market Value as % of GDP	1,5%	1,5%	2,2%
mUSD			
Total Pharma Market Value	933	740	2.825
Total Pharma Market Volume (m)	108	57	314
Retail Channel Value	709	601	2.278
Retail Channel Volume (m)	100	50	288
Retail Channel Volume/pc	22	25	29
Retail Channel Value/pc	158	301	230
Value/Volume (average price)	9	13	9
Hospital Channel Value	224	139	547
Hospital Channel Volume (m)	8	7	26
Hospital Channel Volume/pc	2	3	3
Hospital Channel Value/pc	50	69	55
Value/Volume (average price)	28	20	21

Source: Economist Intelligence Unit February 2011; IMS

Gdje raste potrošnja?

Iako su smanjeni:

- broj epizoda liječenja
- prosječan broj dana hospitalizacije po pacijentu
- troškova za lijekove zbog uvođenja novih, nižih cijena

Ukupni izdaci za bolničku zdravstvenu zaštitu pokazuju trend porasta!

Pitanja:

- kolika je efikasnost bolničkih sustava?
- da li imamo mjerljive pokazatelje kvalitete pruženih zdravstvenih usluga?

Da li su lijekovi problem zdravstvenog sustava?

- Kontrola potrošnje unutar zdravstvenog sustava ostvaruje se najviše pritiskom na cijene lijekova
  - proizvođači lijekova snose najveći teret provedenih reformi sustava zdravstva
  - 20% troškova zdravstva odlazi na lijekove
  - cijene lijekova su znatno niže nego u većini zemalja EU 25
    - U posljednjih 7 godina, lijekovi na Listi HZZO-a izgubili su 20% svoje vrijednosti
    - Prosječna cijena lijeka raste zbog ulaska skupih bolničkih proizvoda na Listu lijekova
- 2010. dodatno financijsko opterećenje industrije
  - Ugovor o etičkom oglašavanju vs. Pravilnik o oglašavanju o lijekovima i homeopatskim pripravcima
- Pokušaj uvođenja dodatnog pay – back modela u 2012. za proizvođače lijekova

Da li se u Hrvatskoj troši previše za lijekove?

General description of healthcare systems

Croatia has one of the lowest prices on average (only Poland has lower levels)

Information on total healthcare spending per capita and vs. GDP figures

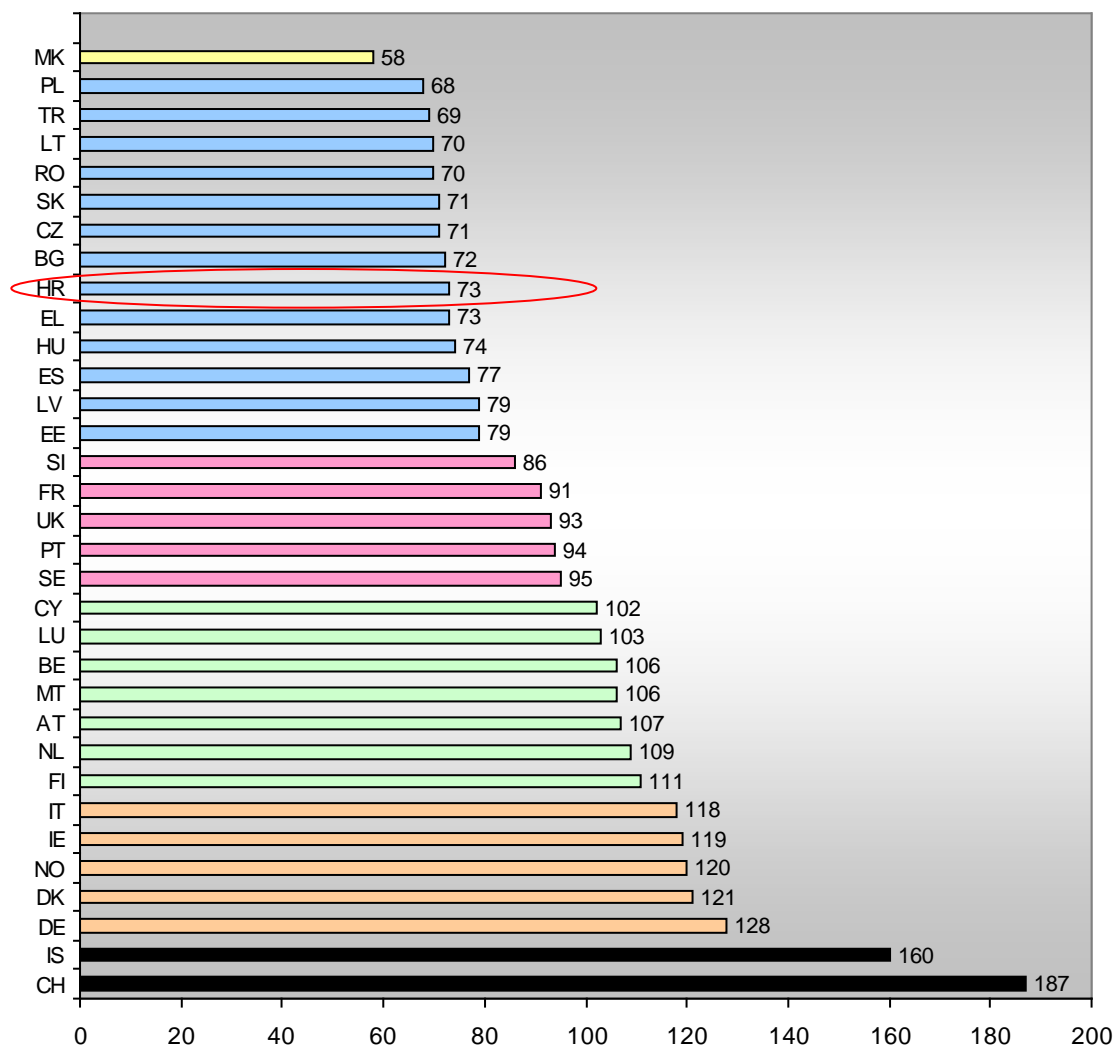
Estimates of public funding, private insurance and out of pocket spending in the healthcare systems

Item	 Germany	 Italy	 France	 Croatia ⁽²⁾	 Slovenia	 Czech Rep.	 Hungary
HC spending / capita (\$ PPP) ⁽¹⁾	3 737	2 886	3 696	1 084	2 329	1 781	1 437
GDP/capita (\$ PPP) ⁽³⁾	35 900	30 700	33 300	17 500	28 400	25 600	19 000
HC spending as % of GDP ⁽¹⁾	10.5%	9.5%	11.2%	7.5%	8.3%	7.1%	7.3%
Est. of public spending (%) ⁽¹⁾	76.8%	77.3%	77.8%	84.9%	72.3%	82.5%	71.0%
Private insurance spending (%) ⁽¹⁾	10.2%	3.3%	14.8%	1.1%	14.9%	1.8%	5.1%
Out-of-pocket spending (%) ⁽¹⁾	13.0%	19.4%	13.0%	14.0%	12.8%	15.7%	23.9%
Rx spending ⁽⁴⁾ / capita(\$ PPP) ⁽³⁾	407	387	511	164	312	237	246
Rx spending ⁽⁴⁾ as % of GDP ⁽³⁾⁽⁴⁾	1%	1,16%	1,3%	1,23%	1,35%	1,24%	1,86%
Macro price Index ⁽⁴⁾	0.61	0.59	0.62	0.27	0.47	0.33	0.31

Source: (1) OECD Health Data 2010, October 2010; (2) Data for Croatia - WHO; - data for latest available year ; (3) CIA World Factbook (4) IMS Midas; ex-manufacturer prices; according to in-scope market definition

Da li su lijekovi u Hrvatskoj preskupi?

Usporedba cijena lijekova za 33 zemlje (EU25=100)

Izvor: Economy and Finance, Statistics in focus, Pharmaceutical products – comparative price levels in 33 European countries in 2005; 45/2007

Ukupna potrošnja lijekova u RH

- U 2011. godini povećana je za 3,8% u odnosu na 2010. i iznosila je 4,6 mlrd HRK
- Izdaci u 2009. godini za lijekove jedina su stavka koja u zdravstvenoj potrošnji nije rasla, dok se rast potrošnje u 2010. i 2011. godini može pripisati isključivo kategoriji posebno skupnih bolničkih lijekova
- Ljekarnički kanal je u 2010. pao za 2,1%, a u 2011. ostao na gotovo istoj razini (+0,7%) u odnosu na godinu ranije. Rast je zabilježen u bolničkom segmentu i to u 2010. za 13,9%, u 2011. za 14,1%

Problem plaćanja

- Problem naplate potraživanja (liekarne preko 200 dana, bolnice preko 350 dana)
- Stanje ukupnih obveza odražava probleme kumulirane zadnjih desetak godina.
  - Najveće učešće u ukupnim obvezama imaju obveze grupacije bolničke zdravstvene zaštite i iznose preko 85% ukupnih obveza.
  - Nakon smanjenja ukupnih obveza u 2009. i 2010. godini, u 2011. došlo je do značajnog povećanja isključivo zbog povećanja obveza ustanova bolničke zdravstvene zaštite
  - Obzirom da lijekovi i medicinski potrošni materijal sudjeluju u materijalnim rashodima bolnica sa 60% i u 2012. godini nastavio se problem pravovremenog namirenja obveza prema dobavljačima
  - Najveći dio ukupnih obveza (48,21%) odnosi se na obveze prema veledrogerijama za isporučene lijekove i medicinski potrošni materijal.

Hrvatska udruga poslodavaca – Udruga proizvođača lijekova (HUP- UPL)

■ Izazovi:

- Pitanje primjene Zakona o rokovima plaćanja – pitanja usklađivanja potraživanja s obvezama – da li je sustav spreman ili je potreban prelazni period
- Sustav određivanja cijena je nedovoljno transparentan
- 2 nivoa (referentne cijene i javno nadmetanje) – nije praksa u zemljama okruženja
- Kontinuirani pritisak na proizvođače da snize cijene lijekova farmaceutsku industriju u Hrvatskoj dovodi do ruba profitabilnosti, ugrožava opskrba tržišta, ali i radna mjesta

■ Ulaganja

- Sporost i kompleksnost državne administracije (dobivanje potrebnih dozvola za realizaciju investicija, odobravanje propisanih poticaja)
- (Ne)konkurentnost poreznih olakšica i direktnih poticaja za nove investicije u odnosu na zemlje u okruženju (Mađarska, Poljska, Češka, Srbija)
- Poticaji za istraživanje i razvoj

(volume (units) sold)

Underdeveloped market

(before 2000)

New market segments' creation

dislipidemia, osteoporosis, GERB (2000-2006)

Redistribution of existing pts

Stagnation/saturated market. (2006-2011)

Slow market growth

Dry innovative pipelines
no lucrative generic opportunities

139/175

189/261

205/442

154/395

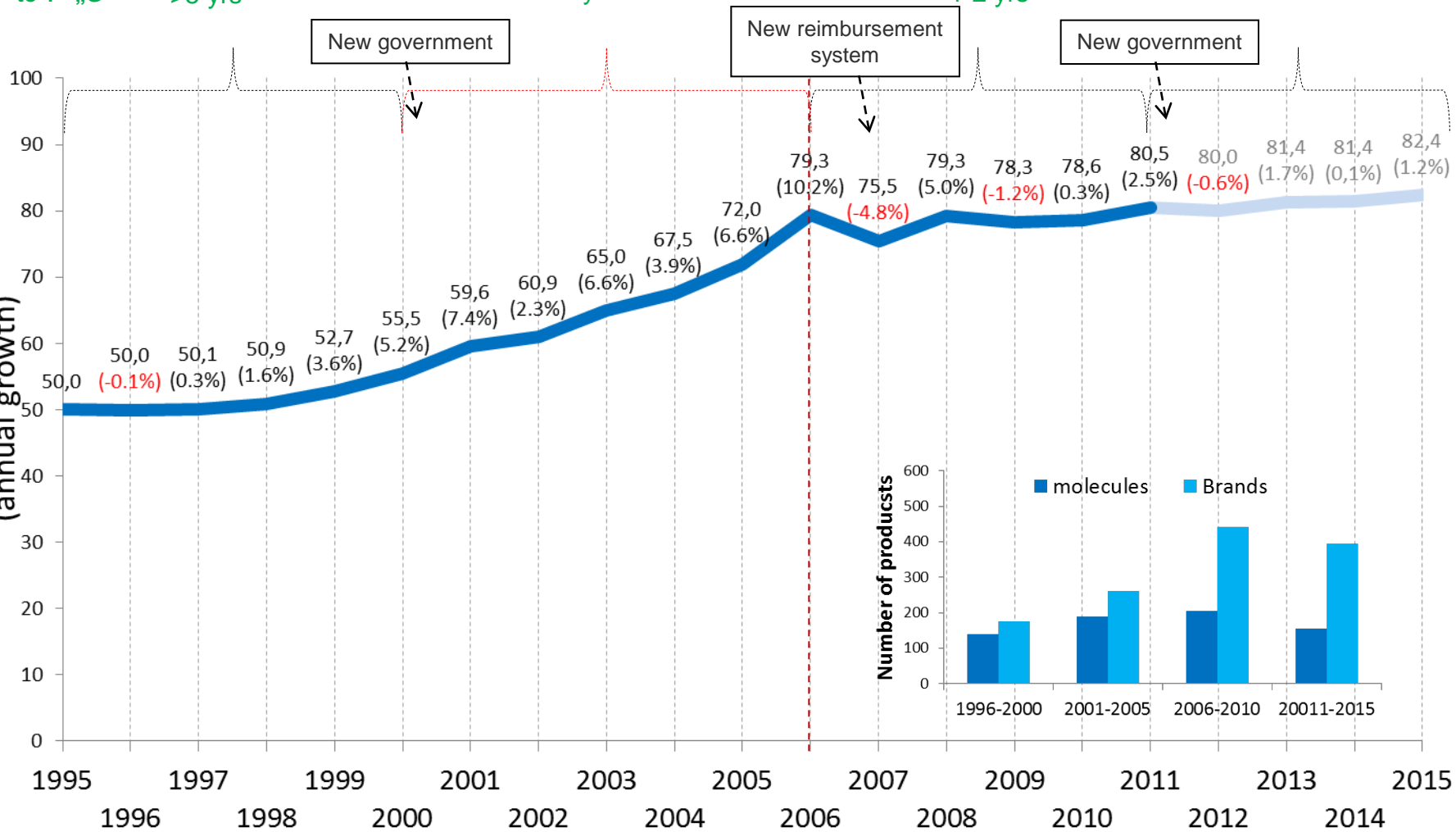
>5 yrs

3-5 yrs

1-2 yrs

<1year

Volume (in million packages)
(annual growth)

Intervention import excluded